

КОЛЕКЦІЇ І КОЛЕКЦІОНУВАННЯ

Останнім часом наш Музей і Бібліотека отримали коробки, повні дрібненьких експонатів, які для більшості вважалися би простими та нецікавими. Проте для колекціонерів, бібліотек та музеїв ніщо не може бути пересічним чи неважливим. Спеціалісти даних дисциплін чи ентузіасти та колекціонери, віддані особливій тематиці, знаходять вартість і важливість в речах, які для пе-

ресічної людини не представляли б нічого особливого – як гласить давнє прислів'я “Що для одного мотлох - для другого скарб”.

І так, ми знову повертаємося до того, яким важливим для майбутності є збереження не тільки матеріалів, які є очевидно важливими, але також тих, які видаються менш важливими (для тих, хто мало обізнаний), незначними. А вони все-таки віддзеркалюють додаткові аспекти діяльності, подій, починів і навіть, досягнень даного суспільства, організації, товариства чи окремих осіб.

Колекціонування мистецьких творів, писаних і друканих матеріалів

-таких, як книжки та архіви, - проходили віками постійний розвиток. Першими колекціонерами були монастирі, університети, церкви, королі та заможні особи – патрони мистецтва та науки. З часом знання людства, його творчість, винаходи та документація зусиль збільшилися до такої міри, що потрібно було організувати більш вдосконалені установи для колекціонування та зберігання цих знань та досягнень. Так утворилися бібліотеки та музеї, а також колекції відданих цьому ділу приватних людей. Згодом до первісних стандартних фондів бібліотек і музеїв було додано широкий масштаб додаткових предметів таких як: медалі, відзнаки, монети, марки, фотографії, звукозаписи, листівки, плакати, фільми, а тепер DVD та CD та інші пам'ятні та ефемерні матеріали. Перелік може бути безконечним. Які матеріали і яку

їх кількість зберігати залежало від цілей та узаконених меж даної установи. На індивідуальній базі колекціонування розвинулося у дуже популярне заняття. Певні особи збирають експонати широкої тематики або зосереджуються над однією темою. Таке заняття часто стає життєвою метою, до якої колекціонер іде з пристрасстю. Нам пощастило, що між українцями в діаспорі ми мали і маємо відданих колекціонерів, а наш музей і бібліотека успадкували деякі із цих колекцій.

Експонати, про які далі піде розповідь, були створені для тимчасового вжитку -- “сьогодні є, завтра нема”. До таких речей належать всякі відзначки, прищипки, значки, видані в цілях відзначення різних святкувань, вшанування пам'яті визначних людей, річниць історичних подій, висловлювання ідейних переконань, заклик до дії та підтримки у важливих цілях, вияву приналежності до даної організації, пригадування минулого тощо. Такі відзначки зроблені з металевої бляшки із літографічно відбитим зображенням чи написом. Із зворотньої сторони прикріплена заціпка. Більшість відзнак та значків в нашій колекції віддзеркалюють суспільну, політичну, релігійну, організаційну та культурну діяльність української діаспори в Америці. Хоча, порівнюючи з описовим матеріалом про різні події, дехто може вважати відзначки як щось маловартісне, але в дійсності вони є важливим ілюстративним матеріалом, який підсилює та збагачує описані події і робить їх більше

пам'ятними.

Для прикладу таких відзнак та значків подаю наступні:

Для відзначення 1000-ліття християнства в Україні. (майже кожна українська громада видавала свої); Присвячені видатним церковним особистостям – Митрополитові Андреєві Шептицькому і Патріярхові Йосипу Сліпому;

Для відзначення трагічних подій в Україні – Голодомор і Чорнобиль; Відзнаки, виготовлені для використання і роздачі під час протестатійних маршів на захист політичних в'язнів;

Для відзначення визначних українських письменників – Тараса Шевченка, Івана Франка, державних провідників – гетьманів, листопадових чинів Січового Стрілецтва.

Візьмемо відзначку, яка пригадує забуті громадські виступи, такі як Українська Парада Лояльності. Скільки з Вас пам'ятають ці паради вздовж 5-тої Авеню в Нью-Йорку в 1950-60-их роках? Ми марширували разом з представниками інших східно-європейських народів, щоб проінформувати американську і світову громадськість про недолугу та поневолення советським режимом.

Є також відзначки, видані окремими організаціями з метою зібрання коштів на користь їхньої праці та гідних цілей. Одна із таких організацій це - “Броди-Лев” братство охорони військових могил. Члени товариства - це в основному колишні учасники дивізії “Галичина.” Їхня мета - допомога інвалідам та вдовам українських воєнів і впорядкування могил полеглих та померлих. Братство було засноване 1952 року в Америці. Кожного року братство розсилає інформацію про діяльність та відзначки членам українських громад. Коли Україна стала незалежною в 1991 році, члени братства їхали в Україну, щоб відшукати могили полеглих. Згодом на Золочівщині і в інших місцевостях, впорядкували цвинтар для полеглих, збудували каплицю та встановили

надгробні пам'ятники. Також здійснено перепоховання полеглих дивізійників. Усього цього братство досягнуло коштами, зібраними з допомогою їхньої відзначки.

Відзначки, значки, прищипки виготовляють з певною ціллю. Вони є важливим елементом у відтворенні, ілюстрації та документації праці, ді-

яльності даних організацій, суспільства чи окремих угруповань. Збереження такого матеріалу є дуже потрібним і доцільним.

Любов Волинець

